

SLOVENSKI NAROD.

Izhaja vsak dan popoldne, izvenredni nedelje in praznike.
Inserati: do 9 petič vrst á 1 D, od 10—15 petič vrst á 1 D 50 p, večji inserati petič vrst 2 D; notice, poslano, izjave, reklame, preklicil petič vrst 3 D; poroke, zaroke velikost 15 vrst 30 D; ženitne ponudbe beseda 75 o.
Popust le pri naročilih od 11 objav naprej. — Inseratni davek posebej.
Vprašanjem glede inseratov naj se priloži znamka za odgovor.

Vrednitište „Slov. Naroda“ in „Narodna tiskarna“ Knafljeva ulica št. 5, pritrilčno. — Telefon št. 304.

Uredništvo „Slov. Naroda“ Knafljeva ulica št. 5, I. nadstropje
Telefon št. 34.

Dopise sprejema se podpisana in nadostoe frankovano.
Rokopisov se ne vrača.

Posamzne številke:
v Jugoslaviji vse dni po Din 1—
v inozemstvu navadna dni Din 1, nedelje Din 1-25
Poština plačana v gotovini.

„Slovenski Narod“ velja:	v Jugoslaviji		v inozemstvu
	v Ljubljani	po pošti	
12 mesecev	Din 120—	Din 144—	Din 216—
6	60—	72—	108—
3	30—	36—	54—
1	10—	12—	18—

Pri morebitnem povzemanju se ima daljša naročnina doplačati.
Novi naročniki naj pošljejo v prvi naročnino vedno po nakaznici.
Na samo pisemna naročila brez poslatve denarja se ne moremo ozirati.

Tržaško vprašanje.

V Trstu, 11. oktobra.

Brez dvoma ima Trst poleg splošne krize, s katero se bori vse svet, še svojo posebno domačo krizo. Ni ga mesta, kateremu bi bila vojna s svojimi političnimi posledicami tako prevezala, oziroma podvezala žile, po katerih je do sedaj tekla kri njegovega obstanka in življenja, kakor Trstu. Takorekoč pod mestnim zidovjem je politična in carinska meja, potem pride še ena in še ena. Mestu manjka krvi. Tržačani so se tega kaj kmalu zavedli in že v prve »Evviva«-klince hrupnih veselice, ki so slavile osvobodjenje in odrešenje izpod avstrijskega jarma, so se mešali klenci po kruhu in delu, dvigalo se je trezno vprašanje: Kaj bo sedaj? To vprašanje je postajalo vedno močnejše, a daje mu večjo resonanco strašilo Reke in nepobitno na novo se dvigajoče tekmovanje Benetk. Rimska vlada je pokazala popolno nesposobnost ali pa popolno pomanjkanje dobre volje. Beneški, milanski in genoveški kapitalistični krogi so pridno pazili na to, da se ni nič ukrenilo v prid Trsta, in zraven so hoteli, da Trstu odvzamejo še to, kar se mu je dalo odvzeti. Vse večje italijanske banke, vse večje italijanske industrijske in trgovske družbe so ustanovile v Trstu svoje podružnice, ž njim so prišli pridelki in delavci, domači delavci je prišel še v drugi vrsti v poštev. Najvažnejša tržaška ustanova, Tržaški Lloyd, je moral stopiti z eno nogo v Benetke. Vsak parnik, ki odhaja iz Trsta, gre prej v Benetke in potem šele v svet, a prihaja iz sveta najprej v Benetke in nato v Trst. Ves osebn in blagovni promet se je vsled tega osredotočil v Benetkah, v Trst prihaja le blago za mesto in bližnje okolice. Vlada se je do sedaj omejila na to, da vrže v najbolj zevajoče vrzeli kak milijon podpore, ki je bil seveda takoj požrt in valovi nezadovoljstva so naprej drveli po morju krize.

Pred približno dvema leti se je to nezadovoljstvo kristaliziralo v bojni klic: Svobodna luka. Vrgel je ta klic publicist Bruno Astori. Takoj je bilo vse za svobodno luko, večina iz prepričanja, mnogi v mnenju, da bo svobodna luka le nekaka injekcija, ki bo pomagala za par let, a le malokateri se je oglasil proti. Nastale so dolge ankete in razprave in proti koncu se je že opazil tuj vpliv: Po prvem splošnem navdušenju so se oglašali posamni glasovi proti svobodni luki. Vendar pa je ostala svobodna luka pri ogromni večini prebivalstva kot simbol rešitve. Na vsak način je imelo to prvo, zgolj teoretično gibanje za zboljšanje položaja dva uspeha: Prvi je bil ta, da so se

vsemu prebivalstvu odprle oči in da je spoznal pravi položaj. Treba je poznati Tržačana; ne veruje nobeni stvari, ki ni v listih. Tudi če je lačen, bo o tem šele prepričan, ko bo čital, da mu kruli v želodcu. In sedaj je naenkrat čital, da je n. pr. tisti Venezian, predsednik trgovske zbornice, ki je imel pri vsaki slavnosti visoke patriotične govore in se je cedil navdušenja, priznal, da je položaj tržaškega mesta slab in da je treba iskati pomoči. Venezianu so sledili mnogi drugi in to, kar si je kdó do sedaj upal izustiti le pod glasom v kaki »osteriji«, boječ se očitka ali celo obtožbe nepatriotizma, je bilo javno sankcionirano. Ravno to javno prepričanje, da gre slabo, in splošni klic po zboljšanju položaja, sta dosegla drugi uspeh: Vlada se je zavežala resnega položaja in začela se je resno baviti s tržaškim vprašanjem. Ustanovila je takozvano medministrstveno komisijo za tržaški promet (Commissione interministeriale per i traffici triestini), katera se ima baviti edino z reševanjem perečega tržaškega vprašanja. Predseduje tej komisiji načelnik »osrednjega urada za nove pokrajine« sen. Salata. Ta mož predstavlja na vsak način dobro jamstvo, da bo komisija dosegla, kar se doseči da. Je sposoben in velik lokalni patrijot. Rodom Istran se ni nikoli otrešel popolnoma tistega specifičnega istrskega provincijalnega naziranja. Najbolj je to seveda pokazal v svojem sovraštvu proti istrskim Hrvatom. Najmanj 70% vseh postojank, ki so zapisani v debeli knjigi mučeništva istrskih Slovanov, je treba pripisati pod ime Salata. Gotovo je, da bo Salata napel vse svoje moči, da pride v okom hujšemu iredentizmu, ki je stopil na mesto nekdanjega političnega in kulturnega: gospodarskemu iredentizmu. Do sedaj je Salata izposloval pri vladi v Rimu le malo: Nekaj reform v poslovanju tržaških javnih skladišč. Izvršil je pa veliko pripravljalo delo. Omenjena komisija je imela dve zasedanji v Trstu in izvedla je obširno anketo o tržaškem problemu. Ta anketa se je razpravljala pri zasedanju, ki se je vršilo o priliki tržaškega veleselja. Na ta sejm in na podrobnosti razprav pri sejah medministrstvene komisije se povrnem v posebnem poročilu. Ko se je Salata poslavljaj od Trsta, je imel pod pazduho debel spis važnih razprav in dobrih idej in nasvetov; sam je priznal, da je pridobil dragoceno gradivo, ki bo Italiji izvrstno služilo pri sklepanju novih trgovskih pogojev. Iz njegovih besed pa je zvenela obenem bojazen, da Trstu

mogoče to ne bo dosti pomagalo. Zakaj dodal je, da prihaja sedaj najtežje delo prepričevanja in izposlovanja pri rimskih vladnih krogih.

Ponatankito razprav pri sejah medministrstvene komisije so se držale tajne. Tu igra gotovo svojo ulogo vpliv Rima in italijanskega velekapitla. Dobro mišljena poročila tržaških strokovnjakov. In teh ima Trst še precej, bi bila vzbudila različna upanja, in kdo ve, koliko teh upanj se bo uresničilo? En uspeh delovanja medministrstvene komisije pa se že sedaj vidi in ta je na vsak način negativen. Z vsó silo se upliva na javno mnenje proti ideji svobodne luke. Najogljivejši nekdanji zagovorniki svobodne luke se sedaj izražajo proti temu načrtu. Njih izjavjanja so zelo prepričevalno pisana, toda ne prepričajo. Skoraj glavni argument je ta, da bi Trst pod režimom proste luke zgubil svojo malo trgovino z bližnjo Istro, Goriško in Furlanijo. Sem ter tja se tudi javlja vprašanje: Kaj bodo rekla druga italijanska mesta, če Italija ustvari v Trstu carinski otok? No, druga italijanska mesta so že izrekla svojo besedo in uspeh se vidi baš v razpravah proti svobodni luki. Ni naša naloga, da se spuščamo v razpravo pro in kontra svobodni luki. Konstatirati moramo le, da je ta načrt, ki je v Trstu svoječasno zbudil toliko lepih nad, definitivno pokopan. In vsi lepi načrti in dobre ideje, ki jih je nesel Salata v Rim, bodo gotovo prinesli obilo sadu pri trgovskih pozajanjih s Svico, Francijo, Avstrijo in drugimi državami. Trst pa bo mogoče imel le tolažbo, da pripada njemu avtorska pravica. Da potegnemo črto pod vsem: Teoretični uspeh dosedanjega delovanja medministrstvene komisije je velik, prakt. uspeha ni še.

Pri vsem tem gibanju in pri mnogih drugih korakih, katere bom o priliki osvetlil, stoje Slovani ob strani. Kriva je pred vsem rimska vlada, ki Slovane dosledno ignorira, krivi pa so tudi Slovani sami. Ne toliko julijski Slovani, ki nimajo upoštevavanja vredne gospodarske moči, kolikor Slovani izven italijanskih mej, ki brezbrizno gledajo na početje rimskih in tržaških krogov, češ, vse skupaj ni dosti vredno in nas itak nič ne briga. Ne eno ne drugo ni res. Posebno slovenski del jugoslovenskega plemena mora vse to gibanje pridno zasledovati, a gospodarske, trgovske in industrijske ustanove ter bančni krogi bi morali vsaj paralelno stopati na svojih domačih tleh ter nabirati snov za bodoče ukrepe, da jih ob danem momentu Rimljan ne prehitijo. Ne bi pa škodilo, če bi se na primeren način ukrenilo, da bi se pri sejah italijanskih strokovnjakov čula tudi kaka slovenska beseda. —po.

Sovjetska Rusija in kraljevina SHS.

Drugo vprašanje, ki spada v okvir naše zunanje politike, če hočemo, da ta okvir dobi tudi sliko, je odnošaj naše države napram Rusiji. Če smo pod pokojno Avstrijo vedeli o veliki slovanski državi samo, da je velika, da živi v nji narod, ki je nam soroden, je bilo to posledica pangermanske politike, ki je budno pazila na to, da slovanski narodi v Avstriji ne spoznajo svojih severnih bratov. Avstrije danes ni več, naše nacionalno stremenje se je uresničilo, skupno s Srbijo smo postali samostojna država, in vendar naše spoznanje, naše zbliznanje z bratskim severnim narodom stoji danes še vedno na mrtvi točki. Smo velika, a še ne konsolidirana država. Država mora skrbeti za svoj kulturni, politični, predvsem pa gospodarski razvoj, mora pa tudi stremeti za tesnim kontaktom z drugimi državami, v prvi vrsti z onimi, ki so ji nacionalno sorodne. Politika je kameleon, narod pa ostane narod in vezi, ki vežejo med seboj jezikovno sorodne narode, ne more raztrgati nobena politična pustolovščina. Pozdravljam, da sklepamo trgovinske konvencije s Češkoslovaško, pravilno je, da stremimo za političnim zbliznanjem s Poljsko in Italijo, toda s tem še naloga naše zunanje politike ni izčrpana. Bilo bi dobro, da bi merodajni faktorji ne mislili samo, kaj je bilo včeraj, kaj bo jutri in pojutrišnjem, temveč kje leži bodočnost naše države, kam naj bodo obrnjene naše oči, če hočemo, da postanemo v doglednem času gospodarsko in politično močna država.

Sovjetska Rusija je danes arena mednarodnega tekmovanja. Doba boljševiške podivjanosti in politič. utopije je minila, naivna misel, da je ruska revolucija začetek svetovnega političnega požara, je pokopana. Ruska revolucija je nastopila pot evolucije, katastrofalna beda in popolni zastoj gospodarskega razvoja je prisilil vodilne kroge komunističnega gibanja, da priznajo to, kar so prej odločno odbijali. Pred svojo boleznijo je Ljening izjavil, da je mogoča paralelna akcija med komunizmom in kapitalom. Gola resnica v modernem fraku. Njeno analiziranje bi nam lahko povedalo še kaj več. Največji nasprotnik vsakega kompromisa so na potu v Kanoso. To je kulminacijska točka ruske revolucije in obenem začetek one poti nizdol, na katero je prisililo boljševiške golo življenje. Gospodarski kompromis s kapitalističnimi državami zapadne Evrope bo imel neizbežno posledico notranje - politični kompromis, ki bo vrnil Rusiji njeno odgovarjajoče mesto med evropskimi državami. Trgovinska pogodba z Italijo, Češkoslovaško in Poljsko, rapalska pogodba z Nemčijo, Urquhartova pogodba z Anglijo, potovanje Herriota in njegovo delovanje za gospodarsko zbliznanje Moskve s parizom, vse to so fakta, ki pričajo, da morejo in morajo edinole zapadno-evropski narodi s svojo bo-

gato tehniko in industrijo vzpostaviti razrušeno rusko gospodarstvo, pa naj se boljševiki še tako upirajo in protestirajo proti inozemskemu kapitalu. To je conditio sine qua non, ki je zlomila boljševiško trdovratnost in odprla zapadno-evropskim državam neizčrpan rezervoar ruskega prirodnega bogastva. To je pa obenem edina pot, ki vodi k rešitvi gospodarske krize v Rusiji.

To tekmovanje zapadne Evrope pri vzpostavitvi Rusije je značilno in jasno vsakomur, ki ni politično kratkoviden. Današnja sovjetska Rusija se bo evolucijonirala ne samo z ozirom na gospodarsko politiko, temveč po naravnih zakonih vsake revolucije se bo ruska revolucija evolucijonirala tudi politično. Saj današnji boljševiški režim ni več niti podoben omenu 1917 — 20 leta, aretacije in streljanje posamnih protirevolucionarnih elementov je le prazno rožljanje s sablo, ki je že skrhana in se nahaja na poti v muzej revolucije. Buharin je pred kratkim izjavil v Moskvi, da se je znižalo število komunistov v letošnjem letu za 30 % in naglašal, da je neobhodno potrebna agitacija med delavstvom, da stranka pridobi nove člane. To je seveda le skromna želja, ki pa ne bo prepričala normalnega procesa v političnem življenju Rusije. Število pristahev komunistične utopije se znižuje, z druge strani pa naraslo število antikomunističnega bloka, ki pa ni niti social-revolucionaren niti social-demokratski, niti kadetski, niti monarhističen, kakaj vse te stranke so pred rusko javnostjo diskreditirane temveč je v nečloveškem trpljenju prekrvan narod, ki mora v doglednem času strnoglaviti boljševiško strahovlado če si hoče osigurati svoj obstanek.

Čudno in nerazumljivo se zdí inozemcu, ki stopa po moskovskih ulicah in čita: »Československa obhodna misel pro Ruska«, »Oesterreichische Handelsdelegation für Russland«, »Delegation commerciale italiana«, »Poliska misla handlowa w Rosie itd., nikjer pa ne vidi imena kraljevine SHS, ki je tudi država, slovanska država, ki kot taka mora skrbeti za svoj razvoj, ne samo v notranjosti, temveč tudi na zunanji lme Jugoslavija ali kraljevina SHS je široki ruski javnosti španska vas. Tampaku omenjajo sovjetski časopisi našo državo, in ni kriv tiskarski škrt, če čita ruska javnost na račun naše države »Čehoslavija«, »Jugoslovakija« ali kaj podobnega. V vsih političnih krogih prevladuje mišljenje, da je naša država sedež najbolj črne svetovne reakcije in da so menda v kraljevini SHS zbrani vsi pretendenti na ruski prestol. To nerazumevanje je posledica popolne rezerviranosti naše zunanje politike napram Rusiji.

Bilo bi smešno poslušati lamentacijo je in omejeno politično naziranje onega dela naše javnosti, ki a priori odbija vsako misel o kaki politični zrelosti

Kazimir Przerwa Tetmajer:

Slikarjevi spomini.

(iz poljščine prevel Vilko Mazi.)

Med mojimi najžalostnejšimi spomini je Horvenova smrt. Kakor je živel, tako je umrl: samotni, zapuščen in zelo nesrečen. Oba sva služila eni gospodinjini: umetnosti. Resnično, sleherna druga služba kaj za leže, ta pa je brez dobička. Slava? Ako je ne spremlja zaslužek, ni nič bolj bedastega in smešnega od slave. Horven je slikal jako dobre pejsaže in dokler je slikal, je semtertja stisnil kake penoze iz »umetninarjev«, ko pa ga je jetika položila v posteljo, so se skončali lepi dnevi Araneveza: začela se je beda. Da, bilo nas je več, ali komaj smo životariji. Mladi smo bili, učenci Akademije, daleč od doma, od svojcev. ki

so imeli pač koristnejšega posla, nego da bi se brigali za dozorevajoče slikarje.

Vsa Horvenova garderoba, njegov krasni, sivi havelok, na kojega je bil posebno ponosen, igla z biserom, portebonheur neke sestrične — vse je šlo. Vem to najbolje, ker sem sam prodajal tiste stvari starinarjem, ali pa jih nosil v zastavljalnico. Nekega čudovitega marčevega popoldneva sem zopet stopil k Horvenu. Jedva sem odprl vrata, se je živahno dvignil s postelje in dejal:

»Veš, kdo je bil pri meni?«

»Kdo?« sem vprašal in takoj opazil, da je imel silno mirzlico.

»Smrt. Bilo je okoli enajstih, ležal sem z zaprtimi očmi in mahoma me je spreletelo v mrzlu. Pogledam — in lasje so se mi najejili. Pomislil, tu na postelji je sedela. Čisto taka je bila, kakršno slikajo: okostniak v

dolgi halji. Vse je otrpnilo v meni od strahu in groze. Iztegnila je roko in mi jo položila na prsi, tukajle. Vse križem me je presunil mrz, prav leden mrz... Pa je izginila...

»Halucinacija«, se mu posegel v besedo, da bi ga pomiril.

»Nak, bila je smrt... H koncu gre...«

Glava mu je omahnila na blazino. Bil je bled kakor platno. »Brez dvoma, bila je smrt«, je končal.

Nekaj časa sva molčala, potem pa se je domislil:

»Veš, tam pri nas, na jugu, tam je veliko, veliko jezero. Okoli njega rastejo jelke in leske in grmovje. Nedaleč od tega jezera je stal naš dom. Slišaj me: hotel bi, da bi me prepeljal tja, privezali na desko in spustili po vodi. Tam pri nas, na jugu, letajo galebi nad vodami...«

Rad bi, da bi letali nad mano... Misliš, da bi se ne dalo, da bi me prepeljali tja na jug, na naše veliko jezero?...

Neizmerna bridkost je govorila iz teh besed; sleherna mi je še v spominu, dasi je bilo to že pred mnogimi leti.

Za trenotek sva zopet molčala. Horven je privzdignil glavo, ozrl se je po sobi in po postelji ter zašepetal z ogromno žalostjo in potrtojstjo:

»Tako nemarno je...«

In res, njegova srajca, prevlaka na blazini, rjuhne, vse je bilo že jako zavaljano.

»Zakaj ne ukažeš strožnic, da bi te preoblekla?« sem ga vprašal. Pogledal me je z nasmehom in začudenjem:

»Ti vprašaš? Saj si mi vendar sam pomagal prodati in sestaviti

kar sem imel. Samo to mi je še ostalo, kar vidiš...«

Zakrčilo me je v grlu, on pa je povesil glavo in molčal. Dolgo je molčal, potem pa je dejal:

»Ne, ne. V Kovčegu imam še eno čisto rjuho, čisto prevlako in čisto srajco. Shranil sem to nalašč za smrt. Ne bilo bi prav, da bi obležal kakor poslednji nemanič. Nisem še tak siromak kakor bi kdo mislil: imel bom čisto perilo. Mnogo jih je, ki še tega nimajo, kaj ne? ...«

Čuj me torej, dragi: kakor bom umrl, mi presteljite posteljo in vzemite sveže perilo, potem pa, če se bo dalo, me prepeljite domov, tja na jug, k našemu velikemu jezeru; privežite me na desko in spustite me po vodi v čisti srajci... Pri nas, na jugu, letajo galebi... tam me spustite po vodi...«

ruskega naroda in smatra za edino zvečljivo to, kar je nekaj bilo, prav tako abotna bi bila seveda tudi misel o kakem političnem sodelovanju z ljudmi, ki so žrtvovali neizmerna bogastva Rusije in milijone mladih življenj svoji zakrknjenosti in politični utopiji. Ta misel je tuja vsem onim evropskim državam, ki se danes gospodarsko vežejo z Rusijo in zidajo temelj svojega bodočega gospodarskega razvoja tam, kjer so tla nenavadno rodovitna. Naše države med njimi ni in to je kardinalna napaka naše ozkosrčne zunanje politike.

Pot na zapad nam je zaprta in malo je upanja, da se ta pot v doglednem času odpre.

Nacionalno in gospodarsko težje naše države je na vzhodu, pot preko Bolgarije in Odesa v Rusijo, mora biti markirana že danes, če hočemo da ne bomo, kot deset nespametnih svetopisemskih devic, čakali s praznimi lešerbami, ko bodo druge države, ki vidijo dalje od nosa, in so to pot že markirale, črpale iz Rusije neskončno bogastvo. Zato pa je potrebno, da se o tresemo ozkosrčnosti v naši zunanji politiki, da merodajni faktorja vendar že enkrat premoste prepad, ki zija med našo kraljevino in Rusijo.

Politične vesti.

Zmaga Ljube Davidoviča. Glavni odbor in poslanski klub demokratske stranke v Beogradu sta po večdnevni debati soglasno odobrila politiko predsednika Ljube Davidoviča in odobrila tudi njegovo taktiko, ki je bila, kakor je znano, predmet ostre kritike in obsodbe zlasti s strani ministra Pribičevića in njegovih ožjih pristašev. Spor med Davidovičem in ministrom Pribičevićem ne datira šele od včeraj. Več kakor pol leta je bila že javna tajnost, da se predsednik demokratske stranke Davidovič in minister Pribičević ne strinjata v nazorih glede naše notranje politike. Zlasti nista soglasna glede hrvatskega vprašanja. Pribičević je stal na stališču, da hrvatsko vprašanje za državo sploh ne eksistira in da je treba renitentne Hrvate enostavno ukrotiti z železno pestjo. Davidovič je bil drugega mnenja. Priznavajoč eksistenco hrvatskega vprašanja, je zastopal načelo, da je treba s koncilijantno politiko pridobiti Hrvate ter s pametnim in modrim sporazumom spraviti hrvatski problem s sveta. Ravnajoč se po tem principu, je Davidovič vstopil potom posl. Angelića v stik z Radičem in se je tudi osebno udeležil znanega zagrebskega kongresa, in sicer vkljub najodločnejšemu odporu ministra Svetozarja Pribičevića in njegovih ožjih somišljenikov. S tem Davidovičevim korakom je spor med njim in Pribičevićem buknil z vso silo na dan in v demokratski stranki je nastala težka kriza. Pribičević je javno obsodil taktiko strankinega predsednika, kar je le temu dalo povod, da je odložil predsedniško mesto. Glavni odbor in poslanski klub demokratske stranke je bil nato sklican, da izravna konflikt, ki je nastal med obema strankinima prvakoma. Zdelo se je, da pride do razkola v demokratski stranki in v demokratskem klubu. Kalkuliralo se je tako-le: Ako zbor demokratske stranke odobri politiko in taktiko svojega predsednika Davidoviča, zlasti pa njegovo udeležbo na zagrebskem kongresu, mora Pribičević izjaviti konsekvence, podati demisijo kot minister in izstopiti iz stranke. Ako bi pa strankin zbor, odobruje Pribičevićovo stališče, obsodil Davidovičevo taktiko napram Hrvatim in njegovo udeležbo na zagrebskem kongresu, bi moral Davidovič konsekventno odstopiti definitivno kot predsednik stranke in se ločiti od nje. Dogodilo se je prvo. Strankin zbor je v celnem obsegu osvojil politiko in taktiko svojega predsednika, kar izpričuje jeta tle dve najmarkatnejši točki na demokratskem zboru sprejete resolucije: »Izvede se naj zakonodajno in administrativno delo v najširšem duhu demokratskega programa, da se doseže čim močnejše edinstvo v narodu, a z vsemi obzirli, ki jih bodo zahtevale politične razmere. Predsedniku glavnega odbora kot predstavitelju se prepustita svoboda akcije, v kolikor se tiče pripravljane dela posamnih zadev.« S tem je strankin zbor v celnem obsegu odobril po Davidoviču zasnovano akcijo za sporazum s Hrvatmi in implicite tudi njegovo udeležbo na kongresu javnih delavcev v Zagrebu, indirektno pa obsodil kampanjo, ki jo je baš zaradi tega uprizoril minister Pribičević proti Davidoviču. Pribičević je torej na strankinem zboru doživel eklatanten poraz, poraz, ki je enakovreden javno izrečeni nezaupnici. Ako bi bil dosleden, bi moral izjaviti iz tega konsekvence. Tega ni storil, iz česar pa se ne da sklepati, da se bo pokoril strankinim zaključkom. Spor med Davidovičem in Pribičevićem je za enkrat sicer zalepljen, tle bo pa naprej, dokler ne pride do formalnega razhoda med tema dvema v načelih in si tako nasprotujočima politikoma. Zmaga Ljube

Davidoviča se iskreno veselimo, ker vidimo v njej znak in dokaz, da se ipak razmere čistijo in da ni daleč čas, ko pride do pametne rešitve hrvatskega vprašanja in s tem do potrebne konsolidacije države.

Prvi Radičevci v beogradskem parlamentu. Beograd, 12. okt. (Izv.) Danes ob 16. je bivši pristaš Radičeve stranke poslanec Karlo Häusler prisegel na ustavo in zvestobo kralju v predsedništvu narodne skupščine ob navzočnosti predsednika dr. Ivana Ribarja. Posl. Häusler zastopa mitroviški kraj. Njegovi volilci so mu izrekli zaupnico ter odobrili njegov sklep, da se udeležuje parlamentarnega dela.

Narodna skupščina. Beograd, 12. okt. (Izv.) Danes je bil objavljen kraljevi ukaz, s katerim se sklicuje za 17. t. m. narodna skupščina na izredno sejo in dne 20. t. m. na redno. Kakor znano, se na izredni seji zaključijo drugo redno zasedanje skupščine in se na drugi seji otvori tretje redno letno zasedanje. Prva seja je bolj formalnega značaja. Kakor javljajo listi, bo seja dne 20. t. m. kratka in se najbrže z ozirom na sedanji politični položaj odgodi za en mesec.

Zalostne posledice boljševizma. Ruski profesor Sorokin je imel te dni v Berlinu predavanje o situaciji v današnji Rusiji. Med drugim je konstatiral, da se je znižalo število prebivalstva od 1914. do 1921. leta za 21 milijonov. Poginilo je največ ljudi od 16. do 50. leta, med njimi več moških kot žensk, tako da na 1000 moških pride 1250 žensk. Poleg tega je ruski narod strašno degeneriran. Približno 5 odstotkov novorojencev je sifilitičnih, z drugimi boleznimi pa se jih rodi 30 odstotkov.

Kdo bo naslednik Lloyd Georgea? Vsled dogodkov v Orientu je pričakovati, da Lloyd George izgubi državno krmilo Angleške. »Echo de Paris« smatra za kandidate na njegovo mesto Curzona, Chamberlaina ali Bonar Lawa.

Zakon o zaščiti države v Bolgariji. Pretekli teden je prinesel predsednik bolgarske narodne skupščine Atanasov iz Zeneve tekst zakonskega načrta o zaščiti države, ki sta ga sestavila on in ministrski predsednik. Notranji minister Daskalov je projekt odobril. Začetkom tega tedna pride zakon pred narodno skupščino.

Češka komunistična stranka razbita. »Kurjer Lwowski« piše: Češkoslovaška komunistična stranka, ki je štela po statistiki III. internacionale polovico vseh komunistov na svetu, je razpadla. V zadnjem je nastala proti vodji češk. komunizma dr. Smeralu ostra opozicija, ki mu očita, da je oportunist, avtokrat in sovražnik internacionale in ministrski konkurent. Eksekutiva stranke je izločila vodjo opozicije Šturca z 24 proti 22 glasovom. Šturcovi so organizirali svojo stranko in izdajajo svojo »Straž Lidu«.

Gospodarstvo.

—g Himeli. Brzobjavno tržno poročilo: Nürnberg, 11. X. 1922. Živahno povpraševanje, vse vrste za 2200 M dražje. (100 M = 2,5 Din.)

—Uvoz pred 2. septembrom 1922 narocenega blaga. Generalni inšpektorat je odredil z odlokom I. br. 13.220 z dne 12. okt. 1922, da smejo odbori za promet z devizami in valutami pri Narodni banki in njenih podružnicah do daljnega izdajati odobrenja za uvoz prispelega trgovskega blaga in za industrijo potrebnega materiala, narocenega pred 2. septembrom 1922, ki že leži pri carinarnicah ali na postajah, če tudi ni bil prijavljen v smislu odredbe I. br. 14.252 z dne 1. septembra 1922 (Ur. list z dne 6. 9. 1922). Odobrenja za uvoz se izdajajo brez prava za nakup deviz. Nakup deviz za to blago se uredi z novim pravilnikom. Stranke, ki zapošajo tako odobrenje, morajo torej dokazati: 1.) da je bilo blago naroceno pred 2. septembrom 1922, kar mora biti razvidno iz fakture, komisijskih kopij ali drugih dokumentov; 2.) da je blago že uvoženo, kar se dokazuje s predložitvijo aviz, tovornih listov itd. Na prošnje, ki ne bi vsebovale teh dokazov, se odobrenja za uvoz ne bodo izdajala.

—Posvetovanje interesentov o deviznih naredbah. Zveza trgovskih gremijev in zadrug sklicuje za soboto dne 14. okt. ob 18. popoldne v sejno dvorano Mestnega magistrata v Ljubljani posvetovanje vseh interesiranih trgovskih in industrijskih ter obrtniških krogov, glede novih deviznih naredb. Na zborovanju bo podal poročilo o konferenci pomočnika ministra financ g. D. Playšiča z gospodarskimi korporacijami zvezni načelnik Ivan Jelačin. Ker se udeležijo zborovanja tudi člani deviznega odbora, bo dana trgovcem prilika, da obrazložijo svoje konkretne slučaje in dobijo potrebna pojasnila. Zato je v interesu vseh trgovcev, da se zborovanja zanesljivo udeležijo.

Odločilna faza v notranji politiki. Zbor demokratske stranke v Beogradu.

ZMAGA LJUBE DAVIDOVIČA. — PRIBIČEVIČ JE KAPITULIRAL.

— Beograd, 13. oktobra. (Izv.) Včerašnji zaključni dan zboru poslanskega kluba in glavnega odbora demokratske stranke je jasno pokazal, da je v stranki zmogala avtoriteta Ljube Davidoviča. Po sprejetju resolucije, v katero so bili vstavljeni na zahtevo Ljube Davidoviča dodatki, je zbor voditelju priredil spontane in iskrene ovacije. Jasno je za vsakogar, da je zbor odobril politiko Ljube Davidoviča in vse njegove korake, ki jih je bil storil v interesu države in stranke.

Ob 9. dopoldne se je sestel redakcijski odbor, da znova redigira in spremeni resolucijo, ki je bila v sredo ponoči predložena zboru v odobrenje. Kakor smo že bili javili, je Ljuba Davidovič ugovarjal prvotnemu načrtu resolucije, zahtevajoč, da se v resolucijo stavijo vsebinska in formalna dopolnila, ki jih namerava sam staviti, mora pa popreje resolucijo proučiti, radi česar je predlagal, da se je sprejete resolucije odgodilo.

Današnji seji redakcijskega odbora sta prisostvovala tudi Ljuba Davidovič in Svetozar Pribičević. Odbor je pod pritiskom moralne avtoritete Ljube Davidoviča sprejel vse njegove predloge. Svetozar Pribičević ni mnogo ugovarjal in je skušal potom kompromisov rešiti svojo pozicijo.

Ob 10. je predsednik zboru dr. Ivo Krstelj otvoril zborovanje. Glasno, točko za točko in zelo počasi je čital resolucijo, predlagano od redakcijskega odbora. Nova resolucija se glasi:

Poslanski klub in glavni odbor demokratske stranke sta na sejah od 10. do 12. oktobra t. l. razmotrivala vprašanje razmer na Hrvatskem, ki so bile glavni predmet razprave. Sklenila sta tole:

1.) Poslanski klub in glavni odbor demokratske stranke izjavljata, da je bila ureditev razmer na Hrvatskem vedno najiskrenejša in najtoplejša želja in briga demokratske stranke, ki je smatrala to vprašanje kot eno najresnejših potreb naše države.

2.) Za delo v tej smeri določata poslanski klub in glavni odbor demokratske stranke te-le direktive: Demokratska stranka je vsikdar pripravljena sodelovati pri vsaki akciji v tem smislu pod pogojem, da se ta akcija osnuje na vidovdanski ustavi in da ni naperjena niti proti državi niti narodnemu edinstvu, niti strankinemu programu.

3.) Poslanski klub in glavni odbor demokratske stranke izjavljata, da ne odstopata od sklepa lanskega kongresa demokratske stranke, ki se glasi: (Tu je bil na zahtevo Ljube Davidoviča vstavljen dobesedno lanski sklep)

»Notranja politika demokratske stranke more biti usmerjena za tem, da se vidovdanska ustava izvede do konca in se stranka izjavlja proti vsakemu poskusu, da bi se vidovdanska ustava revidirala in spremenila

popreje, predno se s potrebnim zakonom uvede v življenje in se mora na delu spoznati vrednost njenih določb. V tej smeri more demokratska stranka kooperirati s vsako stranko, ki v tem pogledu zavzema enako stališče.«

Na podlagi tega sklepa naj se izvede zakonodajno in administrativno delo v najširšem duhu demokratskega programa, da se doseže čim krepkejše edinstvo v narodu, toda z vsemi obzirli, ki jih zahtevajo politične okoliščine.

4.) Predsedniku glavnega odbora kot zastopniku stranke se prepustita svoboda delovanja, v kolikor se tiče pripravljanih del posamnih zadev. Pravica definitivnega sklepanja pa se prepustita zato kompetentnemu forumu stranke.

5.) Poslanski klub in glavni odbor demokratske stranke izjavljata, da je soglasna volja stranke obdržati popolno edinstvo stranke, kar zahteva državni interes.

Prečitana resolucija je bila točko za točko s soglasnim odobravanjem sprejeta. Predsednik zboru dr. Krstelj je konstatiral »soglasni sprejem resolucije.« Posl. Wilder (hrvatski dem.) je na to predlagal zaupnico Ljubi Davidoviču s predlogom, da zbor ne sprejme na znanje ostavke Ljube Davidoviča na predsedniško mesto glavnega odbora. Ta predlog je zbor z navdušenjem sprejel; Ljubi Davidoviču so zborovalci prirejali ovacije in mu vzklikali »Živel Ljuba Davidovič!« Zbor je dalje sprejel tudi predlog g. poslance Wilderja, da ne vzame na znanje ostavke dra. Edo Lukinića kot člana glavnega odbora.

Zbor je tudi Edo Lukinića viharo pozdravil. S sprejetjem resolucij je okoli 11.30 končal dopoldanski zbor demokratske stranke. Predsednik demokratske stranke Ljuba Davidoviča so spremlili njegovi prijatelji in tudi ostali člani demokratske stranke korporativno do doma. V prvi vrsti je korakal Ljuba Davidovič v spremstvu predsednika narodne skupščine dr. Ribarja in ministra dr. Iva Krstelja.

Popoldanski zbor.

— Beograd, 13. oktobra. (Izv.) Zbor demokratske stranke je dopoldne razpravljalo o razmerah v Južni Srbiji, osebno v Makedoniji. Demokratski poslanci Južne Srbije so zboru očrtali nevzdržne ekonomske politične in kulturne razmere Južne Srbije. Potrebno je, da država temeljito skrbi za gospodarsko in kulturno povzdigo teh krajev. Zelo zanimiv je bil referat posl. Vukosavljeviča. Naglašal je nujno preureditev državne uprave v teh krajih. Demokratski poslanci iz Južne Srbije so za to, da se prizna Turkom v Južni Srbiji najširša avtonomija na gospodarskem in kulturnem polju. Minister notranjih del Kosta Timotijević je poročal o varnostnih odredbah, ki jih je izdal za Južno Srbijo, da se more ohraniti red in mir.

Zbor radikalne stranke.

NAPETO PRIČAKOVANJE DEMOKRATSKIH RESOLUCIJ. — RADIKALNI ZBOR SKLEPA DANES O NADALJNI TAKTIKI.

— Beograd, 13. oktobra. (Izv.) Z zanimanjem je sledila vsa beogradska javnost razpravam na demokratskem zboru. Beograd je osredotočil vso pozornost izidu tega zboru. V radikalnih vrstah so za napetostjo pričakovali resolucij dem. stranke. Za včeraj dopoldne, kakor smo že javili, je bila sklicana plenarna seja poslanskega kluba in glavnega odbora radikalne stranke. Na to sejo, kakor so zatrjevali radikalci, pa ni prišlo zadostno število poslancev. Nikola Pašić je hotel preje izvedeti vsebino demokratske resolucije, da bi potem temu primerno usmeril svojo taktiko na zboru radikalne stranke. Tekom dopoldneva je na to Nikola Pašić konferiral s svojimi ožjimi prijatelji o položaju.

Popoldne ob 17.30 se je oficijelno pričela plenarna seja zboru radikalne stranke. Značilno je, da so bili vsi govorniki zelo kratki, konclni in nekateri celo rezervirani. Popoldanska seja je bila zelo kratka. Situacija na zboru ni bila razjasnjena in je pričakovati, da pride na današnjem zboru do definitivnih zaključkov glede strankine taktike napram demokratom in ostalim parlamentarnim skupinam.

Predsednik Nikola Pašić je podal poročilo o zunanji in notranji politični situaciji ter dalje naglašal zakonodajno delo, ki je ima izvršiti

parlament. O parlamentarnem delu je govoril obširneje ter naglašal, da je nujno potrebno, da vodi nadaljne posle močna avtoritativna vlada. Parlament ima sprejeti še več najnujnejših zakonov, da tako zaključijo svoje zakonodajno delo, ki mu je določeno po ustavi. V načelu je Pašić še za nadaljno koalicio z demokrat. Predsednik Nikola Pašić je predvsem za stabilnost močne vlade in to

Na včerašnji seji so dalje govorili Ljuba Jovanovič, zunanji minister dr. N. N. Čič, posl. dr. S. R. K. i. in posl. T. A. J. i. Vsi ti govorniki so kratko konstatirali razmerje do demokratov, omenjali bodoče parlamentarno delo. Njih referati pa so bili v splošnem bolj informativnega značaja.

V radikalnih vrstah povsem razmotrivajo vprašanje: ali se naj izvede rekonstrukcija sedanje Pašičeve vlade ali pa naj pada demisijo celokupni Pašičev kabinet. To vprašanje reši današnji zbor radikalne stranke.

POVIŠANJE NEPOSREDNIH DAVKOV.

— Beograd, 12. okt. (Izv.) V proračunskem predlogu za leto 1923. se omenja tudi povišanje neposrednih davkov. To povišanje bi celokupno donosalo državi 16.265.875 Din.

Kultura.

NARODNO GLEDALIŠČE V LJUBLJANI.

DRAMA.

Petek 13. okt.: Jack Straw Red E. Sobota, 14. oktobra: R. U. Red D. Nedelja, 15. oktobra: Jack Straw. Izven. Ponedeljek, 16. oktobra: Romantične duše Red A.

OPERA:

Petek 13. okt.: Zaprto. Sobota 14. okt.: Carmen Red B. Nedelja 15. okt.: Madame Butterfly Izv.

— Josip Jurčič, Zbrani spisi III. zvezek. Uredil dr. Ivan Prijatelj. V Ljubljani 1922. Izdala in založila Tiskovna zadruga. Strani 42+434. Cena 30 D, po pošti D 250 več. Dolgo pričakovani III. zvezek Jurčičevih zbranih spisov v Prijateljevi redakciji je pravkar izšel. Prinaša zanimivo povest »Klosterski žolnir« in prvi slovenski roman »Deseti brat«. Obema je napisal dr. Prijatelj 42 strani obsegačo uvod, v katerem nam na mojsterski način orisuje postanek in literarno oceno obeh Jurčičevih povesti. Zlasti uvod v »Desetega brata« je študija vredna največjega vpoštevanja. Nič manj zanimive so tudi urednikove opombe. Iz platice III. zvezka Jurčičevih zbranih spisov izvemo, da izide pri Tiskovni zadrugi v kratkem I. zvezek Fr. Maslja + Podlimbarskega in I. zvezek Fr. Levstika zbranih spisov ter dr. Fr. Prešerna Zbrana dela, ki jih pripravlja dr. Fr. Kidrič.

Glasbeni vestnik.

— Pevski zbor »Glasbene Matice« v Ljubljani. Zadnja skupna pevska vaja pred koncertnim nastopom se vrši danes v petek dne 13. t. m. ob enčrtur na 7. zvečer v dvorani pevskega zbora. Vsi in točno!

— Spored koncerta operne in koncertne pevke ge. Zdenko Gregurjič, ki se vrši v petek dne 13. t. m. ob 8. zvečer v dvorani Filharmonične družbe. 1.) Mozart: Arlja Herubina in Arlja »Ne znam sam« iz opere »Figarova svatba«. 2.) a) Hatze: Majka, b) Konjović: Pod pendžeri, c) Vilhar: Nezakonska mati. 3.) Cajkovski: Koncertna parafraza za klavir. 4.) a) Saint Saens: Arlja iz opere »Samson in Dalila«. b) Puccini: Molitev iz opere »Tosca«. 5.) a) Zajc: Domovini i ljubavi, b) Schwab: Zdrava Marija, c) Bačić: Pogradini. — 6.) Grünfeld: Romanca za klavir. Gounod: Arlja Margarete iz opere »Faust«. Klavirsko komade igra in spremlja na klavirju ga. Kokot. Predprodaja vstopnic v pisarni Glasbene Matice.

— Koncert glasbenega društva »Ljubljana«. Vsa znamenja kažejo, da si bodo morala pevska društva kmalu zastaviti druge naloge, ako bodo hotela s časom dalje. Poslušajoče ljudstvo in pevci sami so se malodane že naveličali kratkih deset do dvajsetaktih pesmic. In te pesmi so rafinirano pisane. Cel arsenal modernih glasbenih pripomočkov izrabl kompozit, da ustvari tako delce. Koliko truda stane našudiranje, — ki povrh tega ni nikoli po volji kompozistu, — take stvari! Končni efekt ni v nikakem soglasju s porabljeno energijo pevovodje in pevca. Koraj se je začelo, že je konec. Kaj bi rekli, če bi dal silnemu, modernemu orkestru igrati, pa naj bo še tako komplicirano pisane dvo-tri-vrstne otroške pesmi! Poti se odpravilo za široke razmah. Izhodil smo najbrž že otroške čevlje, želje so postale druge. Pevovodja in pevec sta postala učenišča, malenkosti pa ubljajo dobro voljo. Tudi poslušalca utruditi tak-le koncert, sestoleč iz velikega števila raznovrstnih skladbic, bolj, kakor cela opera v svoji enotnosti. Končno pa smo dosegli takorekoč hiperprodukcijo zborovih, krajših skladb tako lahkega, starejšega in novomodernega tipa. Polovica bo ostala za večne čase nepeta in zdi se mi, da od tega ne bo imel nihče velike škode. Iskati, pisati in peti bo treba daljših stvari, skladb, katerih ena, dve bi napolnili vse koncert. Prepričan sem, da se koncertne dvorane sedaj napolnijo iznova, da se pevska društva (seveda le najboljšega kalibra) počlove, okrepejo in trud pevovodje, kakor njegove čete se bo izplačal moralno, pa tudi materialno, če je to poslednje res potrebno, ker bi morala biti skrb prosvetnih oblasti, da po potrebi podpro resno delujoča pevska društva v najizdatnejši meri. Tako nekako sem razmišljal ob priklji vokalnega koncerta glasbenega društva »Ljubljana« v napolprazni uniojski dvorani. Veliko prilike! Še za take priredbe dvorana Filharmonije, zlasti če ve društvo v naprej, da bo obisk le pičel. Uniojsko dvorano si »Glasbena Matica« s trudom napolni v sedanjih časih. Za letos se nam obna celo morje koncertov in ne izgubiti bi, ako bi stival, da bodo vsi napol prazni. In niti ni zameriti. Za urednika je predrago, za bogatega — prepocen! Zbor »Ljubljana« je v svoji celoti uvaževanja vreden faktor. Basi so naravnost imenitni, ženski glasovi mestoma prav dobri, le tenor je šibak. Med njimi je nekdo, ki s svojimi karakterno barvanim, tresočim se glasom kvarit enotnost vtisa. Morda bi bil kot solist bolj na mestu. G. Bajuk je vester, izobrazjen in pred vsem kar mrvlja priden pevovodja. Zbor je pel pod vtisom prazne dvorane. Šele proti sredini in koncu programa se je ogrel in otreseš plašnosti. Program, mestoma silno težak, je bil našudiran po najboljši volji precizno. Več kakor so pevci dali, niso mogli dati. Neprimerno nalivnemu, priprtemo besedilu je komponiral Premr! Medveda z medom. Čemu je tu treba takega, silno težkega, da, okornega aparata? Lajovic je povedal to tako, da nihče drugi za nilm ne more bolše. Zbor se je zlasti izkazal v skladbah Kimovca, Sattnerja in Znanca. V Pokornjavi »Teče voda za skaly« se je odlikovala ga. Bajukova s svojim, rekel bi, otroško srčkanim sopranom. Kakor rečemo »Ljubljana« je zrela za težavnjša, večja plodonosna dela. —

Dnevne vesti.

V Ljubljani, dne 13. oktobra 1922.

Zaupni sestanek svojih ožjih sodelavcev sta sklicala za večer dr. Ravnihar in dr. Triller. Sestanek se je vršil v zborovalnici na magistratu. Vključno s krajnjim neugodnemu vremenu se je konference udeležilo nad 80 oseb, več kakor štiri petine vseh vabljenec. Sejo je otvoril dr. Vladimir Ravnihar, ki je po kratkem pozdravu takoj dal besedo dr. Karlu Trillerju, da oriše situacijo, ki je nastala z ozirom na predstoječe občinske volitve, in navede momente, ki govorijo za to, da se vsi oni, ki ne soglašajo z vodstvom in politiko oficijelne jugoslovske demokratske stranke politično opredelijo z ozirom na občinske volitve. V svojem govoru je naglašal, da je situacija v Ljubljani sedaj takšna, da je treba iskati sodelovanje predvsem narodno-socialne stranke, ako se hoče ljubljansko občino zopet zagotoviti napredni stvari. Omenil je, da so narodni socialci pripravljene za sporazumno delo. Pogajanja, ki so se v tem pogledu vršila, so bila docela uspešna. Podrobnosti tega sporazuma sta poleg dr. Trillerja podala še dr. Ravnihar in dr. Vodušek, na kar je bil soglasno sprejet predlog, da se odobri sporazum, sklenjen za bodoče občinske volitve z narodno-socialno stranko. Sporazum sloni na popolni pariteti obeh strank. Nositelji skupne kandidatne liste bo dr. Vladimir Ravnihar. Posvetovanje je trajalo od 1/2 21. do 3/4 na 23.

Potvarjanje dejstev. Današnje »Jutro« trdi, da sem že prej za svojo grupo na svojo pest napravil pakt z NSS ter tudi brez drugih odklonil razgovor z JDS. Pogajanja še niso pakt. Ako bi se na sročnem sestanku večina izrekla proti temu, da se ob občinskih volitvah vezemo z NSS, bi se brez pomisleka uklonil tej tako izraženi volji. Gospodom odposlancem JDS, ki so bili pri meni zaradi morebitne sprave, sem izrecno rekel in to dvakrat ponavljal: Ako se vam posreči pridobiti NSS za skupni nastop z oficijelno JDS, potem à la bonheur, potem bi bil z gotovimi pogoji pripravljen iti z JDS. Ključ do situacije je bil popolnoma in edinole v rokah NSS in v spretnosti vodstva JDS, da pridobi NSS. Narodno-socialna stranka pa je z vso odločnostjo izjavila, da z oficijelno JDS v nobenem slučaju ne gre, tudi če se jej pridruži naša skupina. Pripravljena pa je iti z našo skupino. S tem je bila dana odločitev. Jasnno je, da le s tem, ako sežemo v ponujeno roko, preprečimo vezanje NSS s kakim drugo skupino, v katerem slučaju bi to čisto gotovo pomenilo zmago te skupine. Račun leži na dlaní.

Kralj in kraljica na lovu. V torek, 10. t. m. sta bila kralj in kraljica v spremstvu princa Pavla, adjutanta Hadžiča, polkovnika Popovića in majorja Jovanovića na lovu v Kupinovem Sremlu.

Naše diplomatsko zastopstvo v Kairu. Kakor poročajo iz Beograda, je bila podpisana naredba, s katero se opuščajo naše diplomatsko zastopstvo v Kairu, Egipt.

S pošte. Imenovani sta za uradni voditeljica poštariča V. I. Mihaela Horvat v Šoštanj in poštariča VI. I. Zora Borštnar v Litiji. — Podeljena je odpravniška služba v Starem trgu pri Črnomlju Jožici Blizal v Ponikvi, Mariji Praunsevi v Vuzevici in Mariji Kričej. — Premeščeni so: kontrolor III. r. Josip Mogolič iz pošte Ljubljana I. k čekovnemu uradu v Ljubljani, upravnik III. r. Marija Urbančič iz Škocijana pri Mokronogu na Vinico poleg Črnomlja in Marija Pristavec od Sv. Petra pod Sv. Gorami v Podplatu, poštariča V. r. Matilda Ferencak iz Ribnice na Pohorju v Železnice, poštar VI. a Alojzij Knez iz Subotice 2. v Ljubljano 2., poštariča VI. r. Stana Rapotec iz Kamnika v Maribor I., Vilma Kovačič iz Radovljice v Konjice, Roža Ortan iz Ljubljane I. v Maribor I., Lea Novak iz Maribora I. v Celje in Pavla Zajc iz Podplata v Celje. — Odvezan je službene pogodbe poštni odpravnik A. Brodschneider v Sent Janžu. — Poštni službi so se odpovedali: poštar V. r. Anton Gerčko v Ljubljani, Frančiška Zorec v Ljubljani I., Ladislava Cvirn v Kranju in Milica Kranjc v Mariboru I. — Iz državne službe je odpuščen Frančiška Černič v Zidanem mostu. — Začasno so vpojenke poštariče: Zlata Jurinčič v Ljubljani I., Iva Straus v Dolenjem Logatcu, Jakobina Kolbe v Kočevju. — Trajno so vpojenjeni: Frančišek Jemec v Ljubljani I., Janko Florjančič na Bledu I., Stanija Jerše v Laškem.

Smitna kosa. V Gradcu je umrl trgovec g. Emanuel Christof, brat tukajšnjega lastnika in vodje zasebnega učnega zavoda g. Josipa Christofa.

Uradništvu denarnih zavodov Slovenije. Uradniki bank, zavarovalnih društev in drugih denarnih zavodov Jugoslavije so bili dosedaj organizirani po pokrajnih tako, da je za Hrvatsko in Slavonijo obstajalo Društvo bankovnih činovnikov, za Srbijo Savez bankarskih, trgovačkih in industrijskih činovnikov, za Bosno in Hercegovino Organizacija namještenika novčanin i osigura-

vajućih zavoda, za Slovenijo Društvo uradništvu denarnih zavodov, za Dalmacijo Društvo bankovnih činovnikov, vojvodinski bančni uradniki pa so bili združeni v zagrebški organizaciji. Jasnno je, da tako razcepljene organizacije niso mogle imeti posebnih uspehov v svojem delovanju, ki je bilo usmerjeno v pravcu ekonomskega in socialnega napredka svojih članov. Uprave bank in zavarovalnih podjetij so se okoristile s slabostjo razdrobljenosti organizacij svojih uradnikov in nameščencev ter izrabile njihovo delavno silo v čimvečji dobiček svojih podjetij. Težak položaj, v katerem se je rad takih razmer od dne do dne pogrezalo uradništvu denarnih zavodov, je diktiral potrebo edinstvenega organiziranega nastopa ter se je dne 4. in 5. junija t. l. vršil v Ljubljani prvi kongres uradništvu denarnih zavodov, ki je postavil temelj edinstveni organizaciji z osnovanjem Saveza bankovnih činovnikov Jugoslavije s sedežem v Zagrebu, ki obsega uradništvu denarnih zavodov vseh strok. S 1. oktobrom je ta Savez pričel s svojim delovanjem, katero bo vsekakor imelo za ekonomsko in socialno življenje jugoslovskih uradnikov in nameščencev denarnih zavodov velik pomen, če bodo ti razumevali svojo dolžnost, ki obstoji v tem, da ne sme nikdo iz njihovega stanu ostati izven svoje stanovske organizacije, t. j. Saveza bankovnih činovnikov Jugoslavije, podružnica Ljubljana.

Sadna razstava v Celju. Sadna razstava se vrši v Celju od 21. do 24. oktobra. Prireditve obeta lep uspeh za razvoj sadjarstva samega in tudi za trgovino s sadjem. Priglasiti se je do 16. oktobra.

Meščanska šola v Volniku. V Volniku pri Celju se otvori nova meščanska šola. Ravnateljem je imenovan Vinko Požar, vodja meščanske šole v Zalcu.

Vpokojen je za stalno orožniški komandir kapetan Ramroth v Celju.

Neurje v Selcih in Železnikih. Po časopisih se je že poročalo o groznih škodah, ki jih je povzročilo neurje po selski dolini. A škoda je večja, kot se je prvi hip mislilo. Razdejanje so ceste, mostovi, porušene so hiše in gospodarska poslopja, cele vasi so vsled pretrganih poti odrezane od prometa. Doznavamo, da je v sredo 11. t. m. te kraje obiskala komisija, obstoječa iz podnamestnika dr. Baltiča, šefa kmet. oddelka Iv. Sancina ter inž. Kranica, da prouči nastalo škodo. Že prejšnji dan je po nalogu ministra za kmetijstvo Pucija, ki je pred svojim odhodom v Beograd izvedel za nesrečo, takoj odposlal inž. Šturma, da ugotovi in izdele načrte in predloge za uradno pomoč. Za prvo silo je dala pokrajinska uprava v ta namen 200.000 K in poskrbela, da takoj odide oddelek vojaštva popravljati najnujnejše.

Pošilke Državnega zavoda za pospeševanje inndustrije in obrti v Beogradu so oproščene poštnine.

Občinstvo opozarjamo, da se prodajajo vstopnice za koncert Glasbene Matice, ki se vrši v ponedeljek dne 16. t. m. ob 8. zvečer v dvorani hotela Uniona, v pisarni Glasbene Matice od 9. do 12. in od 3. do 6. popoldne. V nedeljo pa samo dopoldne od 10. do 12. ure. Sedeži po 18, 15, 12, 10, 8 in 6 dinarjev.

Otvoritev telefona pri Sv. Mateju blizu Kastva. Pri Sv. Mateju poleg Kastva se je sredi t. m. otvorila javna telefonska govorilnica.

65letni užitar je delal 505 ur za sokoško telovadišče. Prijetni so vtisi, ki jih dobi opazovalec ob priliki mnogih sokolskih stavb v Čehih in Slovaki. Tako se n. pr. pripoveduje tole: V Ogrski Skolnici na Slovaškem so zidali sokolsko telovadnico. Ko je 65letni užitar Andrej Palka videl Sokole: inteligente in delavce, male in velike, s kakšnim veseljem delajo, se jim je ves vesel pridružil in delal med njimi vsega skupaj 505 ur. Ko so Sokolski dom otvorjali, je starček Andrej Palka tudi prišel do besede ter se je ves vzradoščen ponašal, da je mogel tudi on pri narodnem delu pomagati.

Naknadno izplačilo podpornih razlik. Poslovalnica okrožnega urada za zavarovanje delavcev nas naproša za objavo tega-le poziva: Pozna objava zakona o zavarovanju delavcev je imela za posledico, da se je dostava razglasov in tiskovin delodajalcem za nanovo prijavo njih uslužbenecv in svrhu njih uvrstitve v nove mezdne razrede zavlekla. Vsled tega je mogoče, da so posamezni člani, ki so po 1. julija t. l. oboleli, pa ob času obolevanja še niso bili uvrščeni v nove mezdne razrede, prejemali, oziroma še prejemajo podpore po prejšnjem zakonu, oziroma po nižjem meznem razredu. Okrožni urad poziva vse dotične zavarovance, da prilgase svoje tozadevne zahtevke ustno ali pisмено pri pristojnih poslovalnicah do najpozneje konca tega meseca. Ker je ob petkih, sobotah in ponedeljkih občajno velik naval na blagajne, se je obračati do poslovalnic le ob ostalih dneh tedna.

Uživanje pokojnin v inozemstvu je brez posebnega dovoljenja finančnega ministra nedopustno, ne glede na to, ali je prejemnik že pred preobratom živel na ozemlju, ki je sedaj za nas inozemstvo, ali se še le pozneje preselil tja. Delegacija ministrstva finanč nas uradno obvešča, da morajo vse stranke, ki še nimajo tega dovoljenja, brez odlašanja prositi zanje, sicer jim bo daljne izplačevanje mirovine ustavljeno — vsem brez izjeme. O tem naj tuzemski svojci in pooblaščenici obvestijo v inozemstvu bivajoče umirovljenice. Prošnja se vložiti, če je umirovljenec že v inozemstvu, pri kompetentnem poslanstvu, če pa še le namerava iti v inozemstvo, pa pri delegaciji ministrstva finanč. Prošnja je

treba natančno utemeljiti in jej priložiti: a) dokaz o našem državljanstvu; b) mirovinski dekret in c) dokazilo, da je stranka za prebivanje v inozemstvu upravičena. Vsak drugačen postopek bo stvar samo zavlekel. Ako delegacija ministrstva finanč ne prejme do konca tekočega leta obvestila finančnega ministrstva, da je uživanje mirovine v inozemstvu dovoljeno, bo izplačevanje mirovine ustavljeno. Zato naj vsak politič.

Državna borza dela. Pri vseh podružnicah »Državne borze dela« v Ljubljani, Mariboru, Ptuju in Murški Soboti je iskalo v preteklem tednu od 17. do 23. septembra 1922 dela 208 moških in 127 ženskih delavskih moči. Delodajalci pa so iskali 237 moških in 125 ženskih delavskih moči. Posredovanj se je izvršilo 188. — **Promet od 1. januarja do 23. septembra 1922** izkazuje 29.026 strank in sicer 14.357 delodajalcev in 14.669 delojemalcev. Posredovanj se je izvršilo 8.607. — **Dela iščejo:** kovinarji, sedlarji, peki, mlinarji, mesarji, tkalci, usnarji, krojači, šivilje, natakarji, taktarice, trgov. sodruidniki, prodajalke, slašičar, pisarn. moči, soferji, vajenci, vajenke itd. — **V delo se sprejmejo:** gozd. delavci, rudarji, kleparji, elektro-montarji, mizarji, zidarji, tesarji, lesni strugarji, pleskarji, čevljarji, služkinje, kuharice, vajenci, vajenke itd.

Sramotna trgovina z dekleti. Policija v Zagrebu je aretirala neko Anko lič in nekega Božo Kirovića, ki sta skušala nedoletno deklico spraviti v javno hišo v Karlovac. Za svoje delo sta prejela 300 dinarjev nagrade. Policija je ugotovila, da sta se oba aretiranca profesionalno bavila s sramotno trgovino z dekleti.

Velika poneverba. Predsednik stavbene zadruge R. K. Z. v Števerjanu Ivan Bole je dvignil pri banki »Del Labora« v Gorici 15.000 lir in v banki »Consorzio di Treviso« 2910 lir za zadruzo, s katerim denarjem pa je baje pobegnil v Jugoslavijo. 17.910 lir znaša v naših valutah okoli 200.000 kron.

Zeparil na železnici. Med vožnjo Zidan most - Maribor je bila železniškemu spremeljavcu Davorinu Vugrinu iz Koprivnice ukradena listnica s 30.000 K. Tatvine je sumljiv neki Ljuba Milič, ki se je peljal nekaj časa skupno z okradenim, med potjo pa je izstopil.

Vlom. V Lattermannovem drevoredu je bilo vlomljeno v barako Katarine Marčan. Lačni uzmovič je odnesel za okoli 300 kron lestinj. Ker je pa močno deževalo, si je »izposodil« tudi 300 K vreden dežnik.

Tatvine na železnicih. Na Teznu pri Mariboru so vlomili neznaní storilci v viharni noči v neki železniški voz ter odnesli veliko množino ženskega in moškega perila. Orožniki pa so izsledili okradeno perilo v hiši posestnika Konrada Črnčiča v Razvanjah. Črnčič in njegov brat sta bila aretirana.

Kino Tivoli. Pretresljiva drama »Zarki smrti« prikazuje boj človeka, ki se bori za dedščino in ki hoče vporabiti skrajna sredstva, da jo doseže. Radl tega pade v roke koristolovca, ki ga izrablja. Ubogi mož se prepozno zave, da je ravnal nepravilno in hoče zagrešno popraviti. Toda prepozno je — usoda je hotela, da postane njegov sin žrtev nesrečne spekulacije in žalostno konca. — Film se predvaja samo še tri dni in je vedno, da si ga vsakdo ogleda.

Na koncert operne pevke Gergurič, ki se vrši danes zvečer v filharmonični dvorani, opozarjamo naše občinstvo s pozivom, naj se ga v čim največjem številu udeleži, ker bo nudil izreden umetniški užitek. Ker je 50% čistega dohodka namenjenih za »Gospodstveni Zvon« in »Jugoslovensko Matice«, je dolžnost naših narodnih krogov, da posetijo ta koncert.

Sokolstvo.

— Sokole na Viču ponovi na splošno zahtevo v nedeljo 15. t. m. ob 20. v sokolskem domu na Viču glumo »Charleyev teot«. Da ne bo pri blagajni zopet toliko drena, kako prošlo nedeljo pri primjeri, si naj vsi posetniki pravčasno preskrbe vstopnice, ki so v predprodaji pri bratu Jeločniku v Rožni dolini in bratu Uranu na Glincah.

Turistična in šport.

— **TEKMA MED CELOVŠKIMI AMATERJI IN ILIRIJO JE ODPovedANA.**

— **Ljubljanski šahovski klub** ima svoje igralne dneve vsak dan v Narodni kavarni. Obilnatni igralni večeri so ob sredo in sobotah od 6. naprej. Redni zimski turnirji se prično v ponedeljek 15. oktobra ob 6. zvečer. K splošnemu turnirju imajo dostop vsi klubovi člani, ki še nimajo pravice do igre v ožjem turnirju. Prilgase sprejemajo odborniki do ponedeljka. Turnirski red je razviden v klubovem lokalu v Narodni kavarni.

Društvene vesti.

— **Krojaška zadruga v Ljubljani** nanašanja, da se vršijo pomočniške in mojstrske preizkušnje tekom novembra t. l. S potrebnimi izpričevani in učno pogodbo opremljene prošnje za pripustitev k preizkušnji je vložiti do konca oktobra t. l. v zadrudni pisarni (Gospodstvena ulica 5).

Polzvedbe.

— **Reven penzionist je izgubil dne 9. t. m. zvečer 4 do 5 stodinarskih bankovcev.** Pošten najditelj se naproša, da jih odda proti nagradi pri policijskem ravnanstevu.

— **Pozabljen je bil v mestnem popisovalnem uradu ženski dežnik.** Lastnica ga dobi ondi nazaj.

Najnovejša poročila.

KRIZA VLADE NA VIDIKU.

— **Beograd, 13. oktobra.** (Izv.) Po informacijah Vašega dopisnika namerava podati demisijski minister pošte in brzojava Žarko Miladinović. Gotovo je, da pri rekonstrukciji vlade ne pride Miladinović več v poštev. Radikalcem in posebno demokratom se je zameril, ker je na radikalnem zboru v Somboru govoril za Veliko Srbijo, česar ne bi bil smel storiti kot oficijelna oseba in predstavnik režima, ki sloni na vidovdanski ustavi.

PREPOVEDAN SHOD ZA VELIKO SRBIJO.

— **Beograd, 13. oktobra.** (Izv.) Kakor poročajo iz Splita, so nameravali nekateri pristaši velikosrbske ideje ustanoviti v Metkoviću velikosrbsko stranko. Izdani so bili lepaki, ki so pozivali prebivalstvo, da okraši hiše povodom ustanovnega shoda izključno le s srbskimi zastavami in da manifestira za veliko srbsko idejo. Notranji minister Kosta Timotijević je ta shod prepovedal, ker nasprotuje po svoji tendenci temeljnimi določilom ustave.

PRIHOD POSLANCEV RADIČEVE STRANKE V BEOGRAD.

— **Beograd, 13. septembra.** (Izv.) Kakor je bilo že javljeno, je večeraj posl. Karlo Häusler, bivši pristaš Radičeve stranke prisegel na ustavo in zvestobo kralju. Po končanem obredu so razni novinarji obstopili posl. Häuslerja in ga izpraševali o položaju v Radičevi stranki, o taktiki desidentov iz hrvatske seljačke stranke in kako se nameravajo udeleževati hrvatski kmetijski poslanci parlamentarnega dela. Posl. Häusler je dal nekatera kratka pojasnila. Izjavil pa je kategorično, da pride še več hrvatskih poslancev, bivših pristašev Radića v Beograd, da sodelujejo v parlamentu. Naglašal je, da vsi oni hrvatski poslanci, ki so se udeležili sestanka hrvatske seljačke stranke v Beograd, pridejo v najkrajšem času v Beograd, ker tudi oni prisežejo na ustavo in kralju.

ULTIMAT FASISTOV RIMSKI VLADI.

— **Roma, 12. okt.** (K. B.) Po poročilih listu viz Rima je vlada na podlagi ultimatum fašistov sklenila razpustiti parlament in vnesti od novem parlamentu vojni reforme. Katoliška narodna stranka je nastopila proti fašistom. Kot poroča »Corriere della Sera« se bo katoliška narodna stranka vedel razpustitve parlamenta slabo udeležila nove vlade.

ČIČERIN O PROBLEMU ELIŽNJEGA VZHODA.

Stališče Poljske in male antante.

— **Varšava, 12. okt.** (R. K.) Pred svojim odhodom iz Varšave je Čičerin v razgovoru s predsednikom »Kuriera Poljskega« podal izjavo o vprašanju bližnjega Vzhoda.

V rusko-turški pogodbi z dne 16. marca 1921 obstoječa točka, po kateri se ima svoboda plovbe trgovskih ladij po morskih ožinah urediti po posebni komisiji, ki bi bila sestavljena od zastopnikov vseh držav, meječih na Črno morje. Ta točka pogodbe obširno vsebuje in določa interese Rusije.

Kar se tiče vprašanja možnosti vojne na bližnjem Vzhodu, je Čičerin izjavil, da bi kriza na Vzhodu imela katastrofalne posledice za politični položaj in daljni razvoj Evrope te tedaj, če bi Romunska aktivno in skupno z malo antanto nastopila proti Turški! Poljska ima sedaj zelo ugodno priliko, da prevzame v tej smeri pomirjevalno vlogo.

— **Berlin, 12. oktobra.** (Izv.) Po poročilih iz Moskve so zunanega komisarja Čičerina pri njegovem povratku v Moskvo pozdravili tudi zastopniki tujih držav. Posebno pozornost je vzbujala okolnost, da so Čičerina na kolidvoru pričakovali poslaniki Poljske, Avstrije in Nemčije. Čičerina je pozdravil novi nemški poslanik grof Brockdorff-Ranthau.

HLADNI RUSKI IN NEMŠKI TRGOVSKI STIKI.

POGODBA MED RUSIJO IN FRANCIJO.

— **London, 12. oktobra.** (K. B.) »Times« poročajo iz Rige: Čičerin je predložil osrednjemu izvrševalnemu odboru v Moskvi poročilo, ki konstatira, da so sprejeli nemški trgovski in industrijski krogi ruske predloge zelo hladno in so očitvidno pripravljene skleniti pogodbo zavezniškimi državami. »Times« smatrajo za potrebno, omajšati deloma francoske zahteve in omogočiti tako pogodbo med Francijo in Rusijo.

ZASUŽNJITEV NEMČIJE.

— **London, 12. okt.** (Wolff.) Sir Erick Geddes je izjavil v svojem govoru v nekem londonskem klubu, da bi postopali zavezniški popolnoma napačno, če bi hoteli izžeti iz Nemčije poslednji vinar. Ne dobili bi ga, ker ga ni. Dokler Angleška in njeni zaveznički ne bodo doglani, kaj Nemčija lahko plača in tega Nemčiji do-

vedali, se položaj ne bo izboljšal. Če bo storjeno to, bo Nemčija tudi skušala plačati, kar je pač mogoče. Ni pa mogoče zaslužiti 70 milijonskega naroda na cela pokoljenja. Ne reparacije, temveč pot nazaj k »trgovini« je glavno vprašanje.

VPRASANJE REPARACIJ. — NEMCIJA INSOLVENTNA.

— **Pariz, 12. okt.** (Izv.) »Echo de Paris« javlja, da je začela reparacijska komisija zopet z razpravami o plačilni možnosti Nemčije in o načinu plačil reparacij za l. 1923. Splošno prevladuje prepričanje, da je finančna moč Nemčije minimalna, potreben bi bil vsaj 12mesečni moratorij. Angleški delegat Bradbury je izjavil, da je njuna potreba izvesti v Nemčiji spremembo režima in tudi nadomestiti marko s kako drugo vrednoto.

— **Pariz, 12. okt.** (Havas.) »New York Herald« poroča, da skuša francoska vlada določiti novo formulo za ureditev dolgov in reparacij, ki jo predloži prihodnji finančni konferenci v Bruslju.

— **Pariz, 12. okt.** (Havas.) Listi poročajo, da je predložil sir John Bradbury, z namenom prepričati finančni bankrot Nemčije, reparacijski komisiji načrt, govoreč o takojšnjih radikalnih merah, ki se bistveno razlikujejo od onih, sklenjenih ob priliki zadnjega moratorija Nemčiji.

POOSTRITEV KRIZE NA BLIŽNJEM VZHODU.

— **London, 12. oktobra.** (Izv.) Politični krogi smatrajo, da se ponovno poostri položaj v Orijentu zaradi italijanske zahteve glede Dodekaneza. Anglija zastopa stališče, da ni pravično zahtevati od Grške tega otočja, ker ji je bilo priznano v mirovni pogodbi. Italija nasprotno pa uveljavlja načelo, da mirovna pogodba ni več obvezna zaradi poraza Grške v Mali Aziji. Francija pa naglašja, da ne more odobravati niti stališča Italije niti onega Anglije, ker zahteva, da se otočje prizna Turški.

NOVA VLADNA KOMBINACIJA V NEMCIJI.

— **Berlin, 12. okt.** (Izv.) Nemčiji grozi Francija z novimi represalijami glede plačila reparacij. Nemška vlada se nahaja v prekarjem položaju in v političnih krogih se je začelo razmišljati vprašanje, na kakšen način bi se pritegnila skupina nemške ljudske stranke k sodelovanju.

PERZIJA IN AFGANISTAN SOLIDARNI S KEMALOM.

— **London, 12. oktobra.** (Wolff) Kakor poročajo »Times«, je zastopnik moskovske vlade v Teheranu dne 9. t. m. sporočil narodnemu komisariju za zunanje zadeve, da sta izjavila perzijska in afganistanska vlada angorski vladi svoje soglasje podpirati Kemal pašo v slučaju, če bi zaveznički ne hoteli priznati turških pravic do Trakije.

GRŠKA PODPIŠE SPORAZUM V MUDANIJU.

— **Pariz, 12. oktobra.** (Havas) Po poročilih iz Aten je grška vlada pripravljena podpisati tekem treh dni pogodbo v Mudaniji in pričakuje samo še povratska grških delegatov, da dobi natančnejša obvestila pred vsem glede izpraznitve Trakije.

EINSTEIN OBŠOJEN RADI BOGOKLETSTVA.

— **Berlin, 12. okt.** v bogokletskem procesu v zadevi Einsteinove knjige »Die schlimme Botschaft« je obsodilo sodišče Einsteina na 6 mesecev, založnika pa na tri tedne zapora. Kazen Einsteina je bila zamenjana z 10.000 mark, založnika pa s 5000 mark denarne globe.

Borzna poročila.

CURIH NOTIRA 2075.

— **Zagreb, 13. okt.** (Izv.) Zaključek. Devize: Curih 11.70, London 277.—, 282.—, Berlin 2.25, 2.55, Dunaj 0.842, 0.8925, Praga 213.50, 216.50, Trst 2.70, 2.74, Newyork 62.50, 63.50, Budimpešta 2.45, 2.75.

— **Zagreb, 13. okt.** Zaključek. Valute: dolar 61.50, 62.50, lira 2.66, 2.70, češka kruna 210.50, 213.50, nemška marka 2.50, —, funt sterling 271.50, 276.50, francoski frank 4.735, 4.785.

— **Curih, 13. okt.** (Izv.) Današnja predborza: Zagreb 2.075, Dunaj 0.0073, Berlin 0.1875, Budimpešta 0.215, Praga 18.15, Milan 22.85, London 23.82, Pariz 40.65, Newyork 5.375.

— **Curih, 12. okt.** (Preko Dunaja.) Zagreb 2.05, Berlin 0.20, Praga 18.10, Milan 22.925, Pariz 40.60, London 23.82, Newyork 5.375.

— **Trst, 12. okt.** Beograd 35.40, London 103.95, Newyork 23.45, Pariz 177.50, Praga 79.35, Curih 439.—

— **Praga, 12. okt.** Beograd 45.75, Berlin 1.05, Milan 126.—, London 131.—, Pariz 224.—, Curih 550.—

— **Berlin, 12. okt.** Beograd 3850.—, Milan 10.800.—, London 10.950.—, Praga 8450.—, Pariz 18.700.—, Newyork 2470.—, Curih 46.200.—

Dunajska borza večeraj ni poslovala.

Glavni urednik:
RASTO PUSTOSLEMŠER,
Odgovorni urednik:
Valentin Kovitar.

Inserirajte v Slov. Narod!

Mesečna soba

z električno lučjo za takoj odda. Dolga ulica št. 10 v pritličju. 8628

Stavbna parcela

10.000 kvadr. metrov v Celju z dvema velikima hišama se ceno proda. Karol Breznik, Celje, Dolgo polje 1. 8678

Družabnika

z 80.000 K želim sodelovanjem za dobro idčo obrt. Ponudbe pod „Ljubljana 8610“ na upravo Sl. Nar. 8610

Slike z naše rivijere.

Spisal Ivan Podržaj.

Cena 3 Din.

Dobiva se v „Narodni knjižarni“ in drugod.

Zahvala.

Za izraženo sožalje povodom predbridke izgube nepozabne sestre in tete, gospe

Katarine Auer

za poklonjene krasne vence in za mnogobrojne častice spremstvo pokojnice na nje zadnji poti se vsem najiskrenejše zahvaljujemo.

V Ljubljani, dne 12. oktobra 1922.

Žalujoči ostali.

Zahvala.

Vsem, ki so mojega preljubega sina edinca

Francita

toložili in posečali v boleznih, g. primariju dr. Murglu za njegovo požrtvovalnost, dalje vsem, ki so ga spremlili na njegovi zadnji poti in so mu s cveticami, petjem, govori in godbo izkazali zadnjo ljubav ter me iskreno toložili in sočustvovali z menoj, se presrčno zahvaljujem.

V Ljubljani, dne 14. oktobra 1922.

Franc Papst višji rovident j. ž.

Zahvala.

Vsem sorodnikom, znanec in prijateljem, ki so nam ob prenehanju smrti našega nepozabnega pokojnika, gospoda

IVANA HAUPTMANA

nadačitelja v Št. Vidu pri Ptuj

izkazali iskreno sočutje in za mnogobrojno spremstvo na zadnji poti pokojnika izrekamo tem potom najpresrčnejšo zahvalo. Posebej se zahvaljujemo čast. g. župniku Alfonzu Svetu in predniku uč. društva g. Jan. Lešniku za krasne in tolažljive besede ob grobu, cenj. pevcem za v srce segajoče žalostinke in vsem obilnim darovalcem vencev za prekrasne vence.

V naši nesreči in žalosti so nam bili ti dokazi srčnega sočustvovanja prava uteha.

Št. Vid pri Ptuj, dne 9. oktobra 1922.

Žalujoči ostali.

Zahvala.

Povodom prerane smrti našega nepozabnega brata, odnosno strica in svaka, gospoda

Gustava Tönnies

inženjerja in stavbenika

izrekamo najpresrčnejšo zahvalo vsem sorodnikom, prijateljem in znanec, ki so pokojnika med boleznijo obiskovali in toložili ter ga spremlili na poti k večnemu počitku.

Zlasti se zahvaljujemo č. duhovščini, redovnim sestram za njih požrtvovalno postrežbo, odnosno spremstvo pri pogrebu, gg. pevcem pevskega zbora „Slavec“ za genljivi žalostinki ter vsem darovalcem krasnih vencev.

V Ljubljani, dne 12. oktobra 1922.

Žalujoči ostali.

Starinska omara

za obleko in nekaj posteljnine se proda. Velika čolnarska ulica 4. 8671

Kočija

skoraj popolnoma nova, se ugodno proda. Vprašati pri Alojzju Holku v Zažembarju. 8690

Prodasta se

2 omari: 1 za perilo, 1 za obleko, za ceno K 2800.— Povprašati: Beethovnova ulica št. 16, II. nadst. št. 8. 8660

Lična hišica z vrtom

v Trnovskem predmestju se takoj prav ceno proda. Stanovanje preste. Potrže se v upravi Slov. Naroda. 8660

Uradnik

akademik s soprogo išče lupo meblirane sobe event. brez perila. Plača dobro. — Ponudbe pod „Snažno 8656“ na upravo Slov. Naroda. 8656

Dopisovanje.

Mlada, duhovita gospodična želi dopisovati z enakim gospodom ali gospodično. Ponudbe pod „Začaj 8663“ na upravo Slov. Naroda. 8663

Potnik

ki je več let potoval ter je popolnoma več trgoveškega poslovanja, bi rad pri večjem podjetju dobil zastopstvo ali pa stalno zaposlenje. Naslov pove uprava Slov. Naroda. 8677

Sprejme se

prodajalec ali prodajalka v trgovino mešanega blaga na dežel. Ozira se na boljše moči z znanjem vsaj deloma italijanske. Pavel Kunstek, Šturje pri Ajdovščini. 8681

Gospodična

iz ugledne rodbine želi premeniti dosežane pisarniško mesto najraje kam v tujino. Gie kot prodajalka ali k boljšim ljudem za sobarico. — Ponudbe pod „30. november 8683“ na upravo Slov. Naroda. 8683

Proda se

šupa, 14 m dolga, z opako krita, s podom. Pod 5 m dolg, druga šupa van obita z deskami, v dobrem stanju. Naslov pove uprava Slov. Naroda. 8657

Sezonska razprodaja damskih klobukov

pri Iva Šilar, Kongresni trg št. 6, 20 ods. otkov porasta. 8679

Iščemo več sposobnih potnikov

za Ljubljano in okolice za prodajanje kakor tudi za inkaso proti stalni plači in proviziji. Predstaviti se je osebno ali pismeno, ponudbe poslati na Šin-er, šivni stroji Bourne in Ko., Ljubljana, Selenburgova ulica 3. 8690

Nad 500 m²

prvovrstnega smrekovega lesa

na prodaj. Les je sekan letos od maja do avgusta, je razžagan v hlode in obejen. Leži pri Kokošiču p. Plavški rovt nad Jesenicami — Gorenjsko, kjer se mora prevzeti. Pismene ponudbe z navedbo najvišje cene za m³ je poslati do 31. t. m. na naslov P. Keršič, Ljubljana, Gosposvetska cesta 4.

Dvonedstropna hiša

z velikim dvoriščem in vrtom v eni izmed najlepših ljublj. ulic se

proda ali zamenja

za hišo z velikim dvoriščem ali skladiščem v bližini kolodvora. Naslov pri anončni in reklamni družbi Aloma Company, Ljubljana, Kongresni trg 3. 8685

Naznanilo!

Naznanjam, da sem otvoril v Mariboru, Slovenska ul. 29, tovarniško zalogo elektrotehničnih predmetov. Zastopam tudi današnji tovarni lag. L. Neumann in Arnold, Praga.

Bogata zaloga! Tovarniške cene!

IVO MINORCO

tovarniška zaloga elektrotehničnih in tehničnih predmetov Maribor, Slovenska ulica 29

Soba

za št. za takoj. Event. s porabo klavirja. Ponudbe pod „Vporaba klavirja 8643“ na upravo Slov. Nar. 8643

Krasna oprava.

Proda se popolnoma nova, fina, masivna opalica (svitila) in iedilnica (temno-rdeča). Les črnašjev. Naslov pove upr. Slov. Naroda. 8646

Gospodična

išče sobo, eventualno gre tudi kot stanovanjka k boljši gospodični. Ponudbe pod „Najno 8643“ na upravo Sl. Naroda. 8648

Mlad trg. pomočnik

z dobro šolsko podlago išče mesta v trgovini s spedijskim ali mešan m blagom. Naslov pove uprava Slovenskega Naroda. 8647

4000 K nagrade

dobi, kdor mi preskrbi stanovanje, najraje v novi gradbi, ob toječe iz 3 sob, kuhinje in s pritličjem. Ponudbe pod „Dobro plačam 8650“ na upravo Slov. Naroda. 8653

1000 K nagrade

dobi, kdor mi preskrbi, da kupim dobro ohranjen plotilni stroj. Ponudbe pod „Plotilni stroj 5 do 10 8655“ na upravo Slov. Naroda. 8655

Novo sezidana hiša

v Spodnji Šiški se proda pod ugodnimi pogoji. Ponudbe se sprejemajo v pisarni Dr. Kuharja, Kolodvorska ulica št. 3. 8667

Na prodaj

mlin in žaga na vodi Krka, kjer ne ovira suša in tudi ne prevelika voda. Vodna sila sposobna tudi za vsako večjo tovarno. Naslov pove uprava Slovenskega Naroda. 8654

Službe išče

primeren, boljši gospod, ljubljanc, 33 let star, bivši daljeslužni računski podčastnik, pri kakem privatnem podjetju ali zav. du v Ljubljani. Nastopi lahko takoj. Ponudbe pod „Dobro vprašaj 8658“ na upravo Slovenskega Naroda. 8659

POSESTVO

v bližini Medvod, s hišo, gospodarskimi poslopji, njivo, travnikom l. t. d. se po ugodni ceni proda. Vpraša se pod „Prilika“ na An. zav. Drago Belsjak, Ljubljana, Sodna ulica 5. 8662

Popravilo čevljev

točno in po zmernih cenah se sprejme v „Zalogi čevljev“

A. Schweitzer

Pogačarjev (sadni) trg. Istotam se dobijo najboljši čevlji vseh vrst po solidnih cenah.

Enonedstropna hiša

z 9 stanovanji na Selu, se proda. Vpraša v Vodnatski ulici 4/a, Moste pri Ljubljani. 8627

Proda se

večja množina kupa čistega makulturnega papirja. Naslov pove uprava Slov. Naroda. 8640

Sprejme se takoj izurjena šeparica

za čevlje. Naslov pove uprava Slov. Naroda. 8651

Išče se oseba

srednje starosti, dobro izveščana v vsakem h šnem delu, v pomoč gospodnji k 2 osebama. Samo dolgoletna spričevala. Plača dobra. Naslov pove uprava Slov. Naroda. 8439

Kmetijsko posestvo

52 oralov, zidana hiša z oneko krita, vosp. poslopje se proda za 420.000 K. 15 km od Kočevja. — Karol Breznik, Celje, Dolgo polje 1. 8514

Dobra gostilna-trgovina in žaga

z 6 orali zemljišča se proda. Karol Breznik, Celje, Dolgo polje 1. 8572

Sode

za vino, mošt itd. razproda, dokler traja zaloga, tvrdka J. AUGUSTIN, Sv. Jerneja cesta 231. 8572

Akviziter

dobro poznana, zanesljiva, inteligentna oseba s prvovrstnim nastopom, se takoj sprejme. Pismene ponudbe ali osebna predstava na Protokol rani anonč. in reklamni zavod „APOLO“ R. Golobovski & Co., Ljubljana, Start trg 19. II. 8645

Kdo bi?

mlajšemu češkemu privatnemu uradniku z naklonitvijo službe pomogel iz obupnega položaja? — Je samostojen korespondent, zna več jezikov. Dopis pod „Iz potrebe 8633“ na upravo Slovenskega Naroda. 8633

Amerik. pisalne mize

in drugo pohištvo naiceneje v Št. Vidu 4, Erman & Arhar. 8644

Blago za prevleko divanov in drugega pohištva v veliki izbiri, dalje različno platno in jute za tapetnike, sedlarje l. t. d. pripravita tvrdka

A. & E. Škoberne Ljubljana Mestni trg 10

Vila naprodaj

dognjena v letu 1922, z zdravo, solinčo lego v Ljubljani, obstoječa iz 5 sob s kuhinjo, pralnico, kopaljo in dr. pritličjem, z elektr. razsvetljavo in centralno kurjavo, prosta takoj. Informacije pri upravi Slov. Naroda. 8564

Pletene jopice rokavice, nogavice

po najnižjih cenah pri: A. ŠINKOVIC nasl. K. Soss Ljubljana, Mestni trg 19.

la Portlandcement in apno

razpošiljam v vsaki količini po dnevni tovarniški ceni in sicer, cement v vrečah po 50 in 35 kg, v sodih po 200 kg, in papirnatih vrečah po 50 kg, apno pa v zarčnih vagonih. Potrebujim za takojšnjo dobavo 100 vagonov premoga zroba in prom. in stroj za takojšnje ponudbe z navedbo cene.

Na prodaj imam 50 komadov raznih sodov za zelje, nadalje 50 komadov 10 let starih betonskih cev. in stroj za drobljenje koruze ter 2 vagona sirovega mavca (gipsa).

Ravnatelj M. ROZMAN, tovarna cementa Zidani most.

Spretno šivilje

se sprejemajo. Naslov pove uprava Slov. Naroda. 8631

Sube gobe in kumano kupuje Sever & Komp., Ljubljana, Wolfova ulica 12. —

Stanovanje

v mestu išče carinski uradnik z majhno solidno družino za takoj ali pozneje. Plača dobro. Ponudbe pod „Domačin 8583“ na upravo Slov. Naroda. 8583

Dva akademika

iščeta sobo, po možnosti z električno razsvetljavo in event. hrano v mestu. Plača rostranska stvar. Ponudbe pod „V mestu 8584“ na upravo Slovenskega Naroda. 8584

Sprejme se

duber krojaški pomočnik za uniforme pri Simon Křimanek, Ljubljana, Selenburgova ulica. 8573

Vžigalna vrstica

(Zündschnur) se po ugodni ceni odda. Naročila sprejme I. Razboršek, Šmartno pri Litiji. 8577

OREHOV

lepih, suhih, vsako množino kupujeva in dobaviva. — Obvezne ponudbe na PRAZNIK & NOVAK, Celje. 8604

Hiša (vila)

letos zidana, s 3 stanovanji in primeren vrt, 20 minut od glavne pošte, se proda. Kupuje se eno stanovanje s kopalnico takoj na razpolago in druge v 3 mesecih. Naslov pove uprava Slov. Naroda. 8621

Službe išče

kot sluga in inkasant ali kaj silnega pri kakem privatnem podjetju pošien, trezen in zanesljiv možki. Položim kavčije do 45.000 K. Grem tudi za skladiščnika ali podskladiščnika. Naslov pove uprava Slov. Naroda. 8613

Manganski rudnik.

Kompanjon s kapitalom 250.000 K za eksploatacijo plodonosnega manganskega rudnika se išče. Ponudbe pod „Mangan 80—8620“ nu upravo Slov. Nar. 8620

Kupi se parni kotel

z armaturo ali brez nje, v dobrem stanju, ležeč, s kurilno ploščo od 25 do 40 kvadr. metrov in za pritlak nad 7 atm. — Ponudbe z natančnim popisom kotla pod „Parni kotel 8579“ na upravo Slov. Naroda. 8579

Trgovski pomočnik

železninar

se takoj sprejme pri Erjavco & Turk, Ljubljana. 8590

Flavto poučuje

(za vse sisteme) po strogih načelih, Manner Josip, soloflavist, Narodna opera. 8582

Divjačino

vseh vrst in vsako množino kupuje tvrdka Kunst & Lubčina trgovina s perutnine in divjačino, Ljubljana 7.

Sprejme se kontoristinja

zmožna samostojno voditi slovensko in nemško korespondenco. Strojeplaje in steno-grafija predpogoj. Z znanjem srbohrvaščine ima prednost. Reflektira se le na prevernatno moči, resno in vztrajno, z daljšo prakso. Ponudbe pod „Trajno 8448“ na upravo Sl. Naroda. 8448

SLOVENSKA ESKOMPTNA BANKA

Deniška glavnica: K 20.000.000.— Rezervni zakladi: K 6.500.000.—
Podružnice: Ljubljana, Selenburgova ulica št. 1. Izvršuje vse bančne posle najtočneje in najkulantneje.
Novo mesto, Ražek, Slovenjgradec. TELEFONI št. 146. 488. Brzojavke: ESKOMPTNA.